

Gemeente van de Komende,

Ds Jaco Zuurmond

“Je zult in je schoot ontvangen”...

Dit is nu iets waar je als man nooit bij kan:

Hoe het is als er in jou een kind groeit.

Je staat er als man naast en je kijkt er naar,

je luistert naar haar verhaal, en als je geluk hebt heeft ze er woorden voor, heb je er samen taal voor en veel onderling vertrouwen.

O ja, je kunt dicht bij komen. Je hand op een groeiende buik. Later de voetjes voelen trappelen, ergens onder die gespannen huid.

O zeker, dat alleen al is allemaal wonderlijk genoeg. Maar tegelijk sta je als man altijd buiten. Met álles wat je ziet en voelt heb je geen idee hoe het is als dat wonder gebeurt in jou.

Je hebt als man geen idee hoe het is om zo'n zwangerschapstest uit te voeren die over jou zélf gaat.

En wat het is om dan de uitkomst te zien en te beseffen... er groeit een kindje, in mij.

Je hebt als man geen idee hoe het is om in jouw eigen lijf de eerste effecten van de veranderende hormoonhuishouding te voelen. Gevoelige borsten, misselijkheid... nou ja, dat laatste dat kennen wij mannen ook, maar die combinatie al weer helemaal niet.

Geen idee hoe het is om je eigen buik te zien en te voelen groeien. Die vertrouwde broek die ineens strak zit...

Geen idee hoe het is om na een maand of vier de allereerste beweging in je buik te voelen.

Om over – en laat ik nu maar even een paar maanden overslaan... om over het gevoel van een bevalling maar niet te spreken. Daar sta je, als man, echt alleen maar bij - je puft en hijgt wat mee, want dat heb je zo geleerd op de gymnastiek, je haalt eens een fris washandje... en je kijkt ernaar.

Geen idee hoe het is... om te beseffen dat in jou nieuwe toekomst begint... dat uit jou nieuw leven, nieuwe toekomst voortkomt.

Uit jou... meer uit jou dan je jezelf ooit kende, dieper, intenser uit jou dan je jezelf ooit kende...

en tegelijk helemaal nieuw, dat leven.

Geen idee hoe dat voelt.

‘Je zult in je schoot ontvangen’...

De NBV vertaalt hier éénvoudig met: ‘Je zult zwanger worden’. En dat is zo jammer.

Zwanger – dat zegt de arts: Gefeliciteerd, u bent zwanger. Kijk, dát snap ik als man ook nog wel – wow, we krijgen een kind. Precies wat we wilden – toen we samen besloten een kindje te nemen...

Maar dat andere... je zult in je schoot ontvangen... dat gaat zo veel dieper. Dat besef je zelfs als je het níet zelf hebt meegemaakt. En hoeveel te meer voel je waarschijnlijk wat hier wordt bedoeld als je het wél zelf hebt meegemaakt:

Mooier kan het niet worden gezegd...

Intensier kan het niet worden gezegd.

Dieper kan het niet worden gezegd – in je schoot ontvangen.

Vrouwelijker kan het niet worden gezegd.

En precies dát, die díep vrouwelijke toon, is de bedoeling van de Evangelist Lucas.

Zelfs in onze tijd wordt een gemiddelde talkshow gedomineerd door mannelijke gesprekspartners. Het aantal mannelijke deskundigen, of mannen met een mening overheerst, bijna elke avond weer. In de grote Online Encyclopedie ‘Wikipedia’, waaraan iedereen bij kan dragen, is over de meest onbeduidende man vaak wel wat te vinden. Over bijvoorbeeld de eerste vrouwelijke

politiecommissaris van Nederland was jarenlang niets te lezen (totdat het feministisch maandblad Opzij daar melding van maakte). Dat hoeft ook niet te verbazen, want slechts 10 procent van de schrijvers van Wikipedia is vrouw. (In NL halen we net 6 procent).

Nieuws is een mannenzaak. Geschiedenis is een mannenzaak. Het zijn doorgaans mannen die geschiedenis maken. En het zijn doorgaans mannen die het opschrijven. De eeuwen door wordt verteld van mannen die wereldrijken stichten, en ze weer vernietigden. Volgens de geschiedenisboeken van alle eeuwen zijn het steeds weer mannen die oorlogen voerden, die volkeren onderwierpen. Het waren mannen die het buiskruit uitvonden en stoomwapens. Het waren en zijn vaak nog mannen die de kerk bestuurden, die de dogma's formuleerden: zo zit het, hier ligt de grens, en wie daar anders over dacht werd door mannen graag een kopje kleiner gemaakt. Het zijn mannen die de dienst uitmaken in de zgn. Islamitische Staat. Jonge mannen vaak. In de praktijk meer gedreven door hun testosteron dan door wat ze geloof noemen. Het waren mannen die de mannentaal uitriepen tot de ware wijsheid, en die het eerste Paasnieuws denigrerend afdeden als vrouwenpraat. Het zijn mannen die als hanen door de wereld lopen, alle veren uitzetten, imponeren, dreigen, en liefst victorie kraaien. Het zijn de haantjes waarop gestemd wordt in tijden van spanning. En zo kiezen we voor de escalatie! Zo was het, en zo is het ook vandaag de dag nog veel te vaak.

En midden in die wereld die nog veel meer een mannenwereld was dan de onze begint Lucas zijn goede nieuwsbericht met een verhaal over een vrouw – over Mirjam uit Nazareth. En als hoogtepunt van dit verhaal klinkt dan die oer-vrouwelijke zin: je zult in je schoot ontvangen.

Echte geschiedenis... geschiedenis die er écht toe doet, omdat déze geschiedenis mensen heil brengt, redding brengt...
- je zult zijn naam noemen: Jezus,
dat betekent: 'de HEER redt' –
de énige geschiedenis die een uitweg bevat uit die vreselijke geschiedenis van geweld tégen geweld... Gods geschiedenis met mensen... die begint in het ontvangen. Die begint dáár waar mensen leren te ontvangen. Ontvangen als Maria. Ontvankelijk durven zijn als Maria. Daar waar mensen het dúrven om niet langer vooral te némen, te graaien, te pakken... Daar waar mensen het dúrven om de wereld niet langer te bekijken vanuit hun eigen perspectief, vanuit hun eigen belang, vanuit jouw eigen plannenmakerij, jouw eigen project, vanuit jouw eigen macht... maar vanuit de ander, die op jou toekomt, die jou aanspreekt, die jou bevroegt. Ontvankelijk durven leven... dat betekent als mensen ontvankelijk durven zijn naar elkaar toe: je medemens niet langer zien als concurrent, die een bedreiging is voor jouw brood, jouw baan, jouw huis... maar de ander zien als iemand die jou wat geeft... die jou wat te bieden heeft, juist waar zij of hij anders is. In plaats van in de verdediging te schieten, of zelfs in de aanval, durf je dan nieuwsgierig te zijn: Jij, die zo anders bent dan ik, vertel eens, wie ben je, hoe leef jij. En dan het verhaal van die ander durven ontvangen.

- - -

Bij de geboorte bleek onverwacht alles mis. Bijna alle ledematen waren ernstig misvormd. In paniek vluchtte hij het dak van het ziekenhuis op, de vader. Om daar, al biddend, ineens te beseffen:
Dit kind is ons toevertrouwd...
En met dat besef kon hij terug naar zijn vrouw... en naar zijn kind.
Daar, op het dak van het ziekenhuis, werd een kind ontvangen.
Meer: Daar, op het dak van het ziekenhuis, begon de vrede.

- - -

Maria, jij zult in je buik ontvangen... Tot in het diepste van je menszijn kunnen ontvangen.

Een stukje brood ontvangen wij...

vandaag reiken heel bewust de ambtsdragers het ons aan... opdat we ééns te meer beseffen dat wij het mogen ontvangen... zo maar. Een stukje brood... een slok wijn... en onze buik ontvangt...

Ontvangen... dat is kwetsbaar zijn! Ontvangen... dat is zonder macht zijn. Leven van wat je gegeven wordt...

Nee, ontvankelijkheid biedt geen enkele garantie dat je er aanslagen of ander geweld mee kunt voorkomen.

Maar het is de enige weg naar de vrede.

De enige weg met toekomst. In goed Latijn: de weg van Advent.

Amen